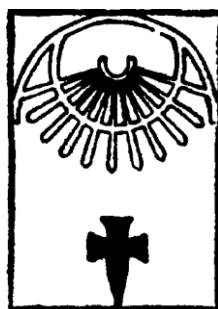

HAUTAUSOPAS SURUKOTIIN

PERHON SEURAKUNTA

SISÄLTÖ

Sivu

Hyvät lähiomaiset ja ystävät	1
Kuoleman vieraillessa.....	2
Hautajaisten järjestäminen	2
Sanomakellojen soitto.....	2
Ulosveisuu / rukoushetki läheisen kuoltua	3
Kuolinuutinen ja kuolinilmoitus	3
Hautaus- tai tuhkauslupa muualle	4
Hautapaikka.....	4
Hautausaika.....	5
Siunauksen toimittajat	5
Hautaan siunaamisessa huomioitavia asioita.....	5
Veteraanin ja lotan siunaus	6
Hautausaatto.....	6
Kukkalaitteet.....	8
Siunaustilaisuuden ohjelma	8
Haudan peittäminen	9
Muistotilaisuus	9
Muistaminen	10
Muiston vaaliminen	10
Suruliputus	10
Kiitoksen tekeminen	11
Hautamuistomerkki ja haudan hoito	11
Surun kokeminen	11
Puhelinnumerot	14

Hyvät lähiomaiset ja ystävät

Teitä on kohdannut suru, kun olette menettäneet läheisenne. Te olette lähipäivien kuluessa jättämässä jäähyväisiä rakkaallenne. On surun ja luopumisen aika, joka koskettaa sielun syvimpiä tunteja.

Saatte kuitenkin surussanne muistella kaikkea sitä hyvää ja turvallista, jota poismennyt läheinen toi elämäänne. Surussanne teidän ei tarvitse olla yksin, vaan seurakunnan palvelijat ja muu saattoväki haluavat jakaa kanssanne surun.

Vapahtajamme sanoo: "Älköön teidän sydämenne olko murheellinen, sillä minun Isäni kodissa on monta asuinsijaa."

(Joh. 14)

Läheisen poismenoon liittyy monia käytännön toimenpiteitä. Tämä hautausopas antaa ohjeita asioiden hoitamisessa.

Syvä osanottomme suruunne!

Perhon seurakunta

Juha Karhulahti

kirkkoherra

Kuoleman vieraillessa

Sairaalassa tai laitoksessa tapahtuneesta kuolemasta ilmoitetaan lähiomaisille mahdollisimman pian. Kuoleman tapahtuessa kotona, on syytä ottaa yhteys vainajaa hoitaneeseen lääkäriin tai terveyskeskukseen, puh. 8885 300 (Toholammin terveyskeskus), puh. 8679 511 (Tunkkarin sairaala), 8883 500 (Perhon terveyskeskus) ja poliisiin, puh. 112. Lääkäri toteaa kuolinsyyn ja toimittaa luvan hautaamiseen virkateitse kirkkoherranvirastoon, paitsi Keski-Pohjanmaan keskussairaala antaa ko. todistuksen omaisille, joiden tulee toimittaa todistus kirkkoherranvirastoon. Kirkkoherranvirasto huolehtii siitä, että lupa saadaan ennen hautaan siunaamista. Hautaamista voi toisinaan viivyttää ruumiinavaus. Kuoleman jälkeen vainaja pestään ja puetaan kuolinvaatteisiin. Sairaalan tai hautausoimiston henkilökunta auttaa tässä. Vainajan pukeminen on viimeinen palvelus, jonka omaisetkin voivat tehdä. Kuoleman jälkeen voidaan pitää heti hartaushetki potilashuoneessa, sairaalan kappelissa tai kodissa.

Hautajaisten järjestäminen

Suruviestin saavuttua ottakaa välittömästi yhteyttä kirkkoherranvirastoon. Siellä sovitaan hautajaisjärjestelyistä, puh. 8235 320, taloustoimisto, puh. 8235 323, aukioloajat ma, ti, ke ja pe (to suljettu) klo 9 - 12. Päivystävä pappi on tavattavissa kirkkoherranvirastossa aukioloaikoina: kirkkoherra Juha Karhulahti ke ja pe, seurakuntapastori Lauri Huhtinen ma ja ti.

Sanomakellojen soitto

Sanoma- eli sielunkellot soitetaan omaisten kanssa sovittuna arkipäivänä klo 10 - 12 (ei lauantaisin).

Ulosveisuu / rukoushetki läheisen kuoltua

Perholaisen tavan mukaan toimitetaan ns. ulosveisuu eli rukoushetki vainajan kotona, Hiljaisuuden majalla tai Jalmiinakodilla, omaisten toivomuksen mukaan. Seurakunnan pappi ja kanttori ovat pyydettyinä mukana ja toimittavat tilaisuudessa rukoushetken. Tästä sovitaan omaisten kanssa kirkkoherranvirastossa. Seurakuntamestarille ilmoitetaan hyvissä ajoin vainajan tuomisesta, jotta hän voi soittaa kirkonkelloja.

Ulosveisuun toivotaan tapahtuvan päiväsaikaan.

Ulosveisuun ohjelma:

Virsi

Alkusiunaus

Johdantosanat

Psalmi

Raamatunluku

Puhe

Rukous

Ristinmerkki ja kasvojen peittäminen

Siunaus

Virsi

Kuolinuutinen ja kuolinilmoitus

Asioitaessa kirkkoherranvirastossa voidaan sopia, että paikallisissa sanomalehdissä: Keskipohjanmaa, Perhonjokilaakso ja Pohjalainen, voidaan ilmoittaa pieni maksuton kuolinuutinen. Varsinaisen kuolinilmoituksen sanomalehdille antavat omaiset myöhemmin. Ennen hautausta julkaistava ilmoitus on myös kutsu hautajaisiin. Hiljaisten hautajaisten toteutuessa, ilmoitus julkaistaan hautajaisten jälkeen. Kirkollisissa ilmoituksissa sanomalehdissä, kuolleesta ilmoitetaan vasta kuolleeksi kiittämisen jälkeisen viikon sanomalehdissä Perhonjokilaakso ja Keskipohjanmaa.

Hautaus- tai tuhkauslupa muualle

Milloin hautaus / tuhkaus tapahtuu muualla, paikallinen kirkkoherranvirasto lähettää virkateitse luvan hautausmaan tai krematoriumin omistajalle, minkä jälkeen hautaus tai tuhkaus voidaan suorittaa. Lähin krematorio sijaitsee Seinäjoella.

Hautapaikka

Perhon seurakunnassa on kaksi hautausmaata: *Jängänharju* ja *Haanenlehto*. Hautapaikka selvitetään talouspäällikön kanssa taloustoimistossa. Vanhan sukuhaudan ja siinä olevien hautasijojen toteaminen talvisaikaan on joskus vaikeaa, joten omaisten on hyvä palauttaa mieleen hautapaikan sijainti. Hautapaikka käydään katsomassa hautausmaalta talouspäällikön ja seurakuntamestarin kanssa. Jängänharjun hautausmaahan voidaan haudata vain sukuhautoihin. Uusia hautasijoja on saatavissa vain Haanenlehdon hautausmaalta, siltä alueelta, joka kulloinkin on vuorossa.

Haanenlehdon hautausmaalle on saatu myös erillinen muistolehto, johon voidaan haudata vainajan tuhka, joko ison muistokiven etuosaan nurmen alle tai sitten sieltä voidaan lunastaa uurnahautoja. Mikäli vainajan tuhka sijoitetaan nurmen alle, niin vainajan nimikilpi voidaan kiinnittää muistokilpeen. Vainajan toivomuksesta voidaan tuhka haudata muistolehtoon nimettömänä, jolloin seurakunnan kirjoissa on vainajan henkilötiedot.

Haudan kaivaminen toteutetaan koneellisesti seurakunnan toimesta ja haudan peittäminen tapahtuu vasta muistotilaisuuden jälkeen sopivana ajankohtana. Haudan peittämisestä huolehtivat omaiset, ellei asiasta erikseen sovita seurakuntamestarin kanssa. Omaiset hankkivat itse hautaustoimituksen yhteydessä tarvittavat havut.

Hautauskustannuksista peritään vahvistetun hinnaston mukaiset maksut. Uuden hautauslain mukaan 1.1.2004 alkaen hautapaikka on kaikille ilmainen.

Seurakunnassa noudatetaan hyväksytyä hautaustoimen ohjesääntöä ja käyttösuunnitelmaa. Kaikista toimenpiteistä sovitaan taloustoimistossa.

Hautausaika

Hautaan siunaamisesta sovitaan kirkkoherranviraston toimistosihteerin ja siunaavan papin kanssa. Omaisilla on oikeus pyytää haluamansa pappi ja kanttori siunauksen toimittajiksi.

Siunaus tapahtuu kirkossa ja kesäaikaan omaisten pyynnöstä myös haudalla. Hautauspäivä on pääasiallisesti lauantai tai jokin muu arkipäivä, lähinnä perjantai. Myös sunnuntaina voi siunaus tapahtua jumalanpalveluksen jälkeen, aikaisintaan klo 12.30.

Hautaan siunaaminen ja hautaan laskeminen voi tapahtua myös eri paikkakunnalla. Arkkua tai urnaa hautaan laskiessa pappi pyydettyä toimittaa rukoushetken (katso virsikirjan kohta "Maahan kätkeminen").

Siunauksen toimittajat

Seurakunnan papit ja kanttori suorittavat hautauksen maksutta. Muiden pappien ja kanttorien osalta omaiset vastaavat kustannuksista. Ennen siunaustoimitusta pappi mielellään tapaa vainajan omaiset joko kotona tai kirkkoherranvirastossa, tai on ainakin yhteydessä puhelimitse lähiomaisten kanssa.

Väestörekisteriin kuuluneen vainajan voi pappi siunata hautaan omaisten toivomuksesta. Kuitenkin vainajan vakaumusta on aina ensin kunnioitettava. (kirkkojärjestys 2:23) Asiasta keskustellaan omaisten kanssa.

Kirkon luovuttamisesta tilaisuuteen, jota ei toimita evankelis-luterilaisen kirkon pappi, päättää seurakunnan kirkkoherra. Seurakunnan ulkopuolelta tulevalle papille on omaisten kerrottava hautaukseen liittyvät toiveet ja lähetettävä hänelle tämä hautausopas.

Hautaan siunaamisessa huomioitavia asioita

Virsitoivomukset sovitaan asianomaisen papin kanssa. Surumusiikista sovitaan kanttorin kanssa. Muusta musiikista, kuten soitosta ja laulusta on sovittava papin ja kanttorin kanssa.

Kirkossa lähiomaiset istuvat edessä pääkäytävän oikealla puolella.

Siunaustilaisuutta varten voidaan painattaa tai monistaa ohjelma. Ohjelman tulee noudattaa kirkon yleistä arvokkuutta.

Kukat ja kynttilät ovat alttarilla kirkkovuoden aiheen mukaan. Lisäkoristeluista on sovittava seurakuntamestarin kanssa.

Siunauksen nauhoitus voidaan suorittaa kirkon laitteilla.

Veteraanin ja lotan siunaus

Veteraanin tai lotan siunaustilaisuudessa laitetaan kuoriin sotaveteraanien, sotainvalidien ja Suomen lippu. Vain omaisten pyynnöstä seurakunta hoitaa asian. Asiasta on erikseen sovittava seurakuntamestarin kanssa. Aloitteen tekijöinä ovat siis aina omaiset.

Veteraanien seppelepartio laskee seppeleen aina viimeisenä ja se sijoitetaan arkun jalkopäähän. Kun partio lähtee liikkeelle seurakunta nousee seisomaan. Seppelepartio pysähtyy käytävällä arkun eteen, jolloin kanttori soittaa sävelmän:

Oi kallis Suomenmaa. Tästä on aina erikseen sovittava kanttorin ja seurakuntamestarin kanssa.

Myös muualta tulleen veteraanin kohdalla toimitetaan seppeleenlasku edellä esitetyllä tavalla.

Hautausaatto

Perholaiseen tapaan vainaja voidaan tuoda kirkkoon surusaatossa Hiljaisuuden majalta saattokärryillä noin 10 minuuttia ennen siunaustilaisuuden alkamista. Tuolloin seurakuntamestari, pappi ja kanttori on paikalla ja voidaan veisata virsi esim. 297: 1-2.

Vainaja voidaan viedä kirkkoon myös puoli tuntia ennen tilaisuuden alkamista. Suositellaan erityisesti talvella ja huonon sään vallitessa.

Surusaatto etenee Hiljaisuuden majalta kirkkoon papin johdolla, kirkonkellojen soidessa. Omaiset kulkevat ensimmäisinä arkun perässä. Kun surusaatto tulee kirkkoon kanttori soittaa surumusiikkia.

Arkun kantamiseen tarvitaan kuusi henkilöä. Läheiset omaiset kantavat arkun pääpuolesta. Kirkkoon tultaessa arkku käännetään kuorissa siten, että arkun pääpuoli koskettaa alttarikaiteen polvistumistasoa.

Arkku lasketaan keskellä kuoria sijaitsevalle sururyijylle. Liinat lasketaan siististi arkun sivuille.

Kantajat riisuvat päällysvaatteensa ja lakkinsa vasta sitten, kun arkku on asetettu kuoriin. Kantajille on varattava paikka lähiomaisten penkeissä.

Loppuvirren aikana seurakuntamestari ja avustajat nostavat kukkalaitteet arkulta takaisin kukkatelineille. Lähdettäessä kirkosta loppuvirren jälkeen, pappi kutsuu kantajat välittömästi arkun vierelle.

Päällysvaatteet laitetaan päälle ja lakin voi panna päähän. Kun arkku lähtee liikkeelle, kanttori soittaa surumusiikkia ja hautausaatto etenee hitaasti papin johdolla pääkäytävää myöten pääovelle, jossa seurakuntamestari odottaa. Hän käynnistää kirkonkellot ja ohjaa saattueen haudalle. Hautausaatto etenee kirkossa riittävän hitaasti.

Haanenlehdon hautausmaalle mentäessä, vainaja siirretään ruumisautoon, joka odottaa pääoven edessä. Saattoväkeä pyydetään huomioimaan, että kulkureitti pääportin kohdalla on vapaana saattueen etenemiselle.

Saattoväki liittyy surusaattoon haettuaan kukkalaitteet kukkatelineiltä kirkon kuorista sen jälkeen, kun kantajat ovat lähteneet liikkeelle. Omaiset kulkevat ensimmäisinä arkun perässä. Pappi ja seurakuntamestari kulkevat saattueessa ensimmäisinä.

Haudalle tultaessa arkku käännetään niin, että pääpuoli tulee hautamuistomerkin puolelle ja jalkopuoli kohti käytävää. Arkkua laskettaessa hautaan miehet paljastavat päänsä, mutta kantajat tekevät sen vasta laskettuaan arkun hautaan.

Kantajat kunnioittavat vainajan muistoa hetken hiljaisuudella. Kun arkku lasketaan hautaan, peitetään hauta väliaikaisesti hautakatteella. Ennen katteen asettamista lähiomaiset ja lapset voivat heittää hautaan kukkia.

Tämän jälkeen lasketaan kukkalaitteet hautakatteelle; vainajan lähiomaiset laskevat hautakatteelle kukat ensin. Muiden osalta ei ole haudalla enää samaa järjestystä kuin kirkossa, vaan kukkia voi useampi laskea yhtä aikaa. Muistosanoja ei lueta enää haudalla. Kukkien laskemisen jälkeen lauletaan jokin virsi, esim. 377 (Sun haltuus, rakas isäni.) Virren jälkeen omaiset ilmoittavat kutsusta muistotilaisuuteen.

Kukkalaitteet

Ennen siunaustilaisuuden alkua kukkakaupat tuovat kukkalaitteet kirkon kuorissa oleville telineille. Kukkalaitteet lasketaan toisen virren jälkeen, ensin lähiomaiset, sukulaiset ja sitten muut.

Veteraanin hautauksessa viimeisenä lasketaan veteraaniseppele. Kukkia laskettaessa ei pidetä erityisiä muistopuheita, vaan ne pidetään muistotilaisuudessa. Lähiomaisten kohdalla muistolauseiden lukemisen sijasta voi kanttori pyydettäessä soittaa surumusiikkia tai voidaan laulaa jokin hengellinen laulu. Viimeisen virren aikana seurakuntamestari ja avustajat nostavat kukkalaitteet takaisin telineille ja ne haetaan sieltä sen jälkeen, kun arkku on lähdetty kantamaan kuorista.

Haudalla kukkalaitteiden laskemisessa ei ole muiden kuin lähiomaisten kohdalla mitään vuorojärjestystä.

Siunaustilaisuuden ohjelma

Surusoitto	Soitetaan silloin, kun vainaja tuodaan kirkkoon.
Virsi	
Alkusiunaus	
Johdantosanat	
Psalmi	
Rukous	
Raamatunluku	
Puhe	
Uskontunnustus	Seurakunta nousee seisomaan.
Siunaussanat	
Laulu, soitto tai virsi	
Rukous	
Isä meidän	Luetaan yhteen ääneen.
Herran siunaus	
Virsi	
Kukkien laskeminen:	Perhepiiri, omaiset, sukulaiset, julkisyhteisöt, ystävät.
Mahdollinen musiikkiesitys	Laulu, soitto.

Virsi

Virren aikana seurakuntamestari nostaa kukkalaitteet takaisin telineille. Virren aikana puetaan päällysvaatteet. Virren jälkeen pappi kutsuu kantajat arkulle.

Surusoitto

Saattoväki hakee kukkalaitteet kuorista.

Siunaustilaisuudessa voi olla soittoa tai yksinlaulua. Näiden paikka on joko siunaussanojen jälkeen tai ennen viimeistä virttä.

Haudan peittäminen

Hauta peitetään vasta muistotilaisuuden jälkeen omaisten toimesta, seurakuntamestarin kanssa sovittavana ajankohtana. Haudan peittäminen suositellaan jätettäväksi myös seurakunnan hoidettavaksi.

Muistotilaisuus

Muistotilaisuus on hyvä suunnitella lämpimäksi ja rakentavaksi. Siksi siinä voidaan laulaa vainajalle tai kodille läheisiä virsiä ja hengellisiä lauluja. Tilaisuudessa voi olla myös laulua, musiikkia tai runoja sekä puheita. Puheissa voidaan muistella vainajaa.

Seurakunnan pappi ja kanttori ovat aina mukana muistotilaisuudessa. Adressien lukemisesta omaiset sopivat keskenään. Muistotilaisuuden ohjelmasta on sovittava papin ja kanttorin kanssa aina etukäteen.

Muistotilaisuus järjestetään pääsääntöisesti seurakuntatalossa. Myös kotona tai muissa tiloissa sellainen on mahdollinen. Tilojen varaus on hyvä toimittaa samalla kertaa, kun sovitaan siunauksesta.

Muistotilaisuuden tarjoilusta on sovittava seurakuntaemännän kanssa.

Muistotilaisuuden ohjelma

Haudalta tultuaan omaiset menevät seurakuntasalin puolelle ottamaan hautajaisvieraita vastaan, seisoen väliovien takana. Näin saattoväki siirtyy osanoton jälkeen istumaan pöytiin.

Ruokavirsi (esim. 472: 1)	
Ruokarukous (pappi)	
Ruokailu	
Virsi	
Psalmi ja rukous	
Adressien lukeminen	Esim. kaksi henkilöä saattoväestä.
Musiikkia	
Muistopuhe	Muistellaan vainajaa, esim. joku lähiomainen.
Virsi	
Runo / laulu	
Virsi	
Hartauspuhe	Pappi tai joku pyydetty puhuja.
Rukous	
Virsi	
Kahvi	

Muistaminen

Papit ja diakonissa ovat käytettävissä keskustelemaan suruun liittyvissä asioissa.

Muiston vaaliminen

Videoiminen, valokuvaaminen tai äänittäminen hautajaisissa on suositeltavaa. Valokuvauksesta on viisasta sopia etukäteen jonkun henkilön kanssa, jotta välttyttäisiin monien valokuvaajien liikkumisen aiheuttamilta häiriöiltä. Valokuvaus alttarikaiteen sisäpuolelta on kielletty. Videointi on hyvä toimittaa alttarikaiteen oikealta puolelta tai lehteriltä.

Suruliputus

Kuolinpäivänä lippu pidetään kotona puolisalossa ja siinä noudatetaan tavanomaisia liputusaikoja. Julkisyhteisönä seurakunta noudattaa suruliputuksessa Suomen lipusta annettuja yleisiä ohjeita.

Hautajaispäivänä lippu vedetään puolisalkoon kirkon ja seurakuntatalon lippusalkoihin. Kun vainaja on siunattu ja laskettu hautaan, liput nostetaan loppupäiväksi ylös. Muistotilaisuuspaikalla lippu on siis jo ylhäällä.

Kiitoksen tekeminen

Kristillisen perinteen mukaan kuolemasta ilmoitetaan seurakunnalle jumalanpalveluksessa. Tällöin on ollut tapana, että lähiomaiset osallistuvat jumalanpalvelukseen. Kiitos tehdään hautaan siunauksen jälkeisenä sunnuntaina päiväjumalanpalveluksessa. Mikäli tästä poiketaan, niin asiasta on sovittava erikseen kirkkoherranvirastossa. Henkilöä, jolle ei toimiteta kristillistä hautaan siunausta, ei ilmoiteta jumalanpalveluksessa.

Hautamuistomerkki ja haudan hoito

Seurakunta ei kiirehdi muistomerkin hankkimista haudalle. Muistomerkkinä voi olla kivi työstettynä tai luonnonkivenä, laatta, rautatai puuristi tai taideteos. Muistomerkki ei saa loukata hyvää kristillistä tapaa, eikä se saa oleellisesti poiketa muista muistomerkeistä. Ilman lupaa muistomerkkiä ei saa viedä haudalle. Hautaustoimen ohjesääntö määrittelee hautamuistomerkin mitat ja antaa tarkempia ohjeita. Lähimmät ohjeet saa taloustoimistosta tai seurakuntamestarilta.

Omaisilla on velvollisuus kirkkolain mukaan hoitaa hautapaikkaa. Haudan hoidosta voi sopia taloustoimistossa. Hoitoajat ovat 1-10 vuotta. Talouspäällikkö lähettää hautajaiskuluista laskun jälkikäteen.

Surun kokeminen

Kristillisissä hautajaisissa omaiset käyvät läpi suruaan turvallisessa piirissä. Surevat ihmiset saavat ympärilleen saattoväen ja Jumalan sanan lohdutus ja ohjaus, rukous, virret ja seurakunnan yhteys kantavat.

Suru on menetyksen aiheuttama mielipahan tunne, joka pitäisi uskaltaa tuntea, vaikka se tekisikin kipeää. Surun läpikäymistä kutsutaan

surutyöksi.

Se vaatii usein pitkän ajan. Suru ryöpsähtää esiin uudelleen varsinkin juhla- ja merkkipäivinä.

Suru voi ilmetä monella tavalla. Menetyksen läpikäymisessä ilmenee monia eri vaihteita, joita seuraavassa kuvataan. Kuitenkin on hyvä muistaa, että ihmiset ovat surussaankin hyvin erilaisia.

Shokki ja kieltäminen

Tieto kuolemasta on usein shokki ja saattaa kestää jonkin aikaa ennen kuin voi hyväksyä kuoleman todellisuuden. Usein vasta vainajan näkeminen paljastaa totuuden: rakas ihminen on poissa.

Tunteiden purkaminen

On tärkeää saada jakaa menetyksen tuomaa surua itkemällä, puhumalla ja muistelemalla.

Kaipausta

Kaipausta ja yksinäisyyden tunne voimistuvat usein vasta hautajaisten jälkeen. Sureva saattaa kuulla kuolleen läheisensä äänen tai nähdä hänet ihmisten joukossa. Tällaisia kokemuksia ei tarvitse pelätä. Ne ovat osa kaipausta.

Tuska

Menetyksen tuska saattaa ilmetä kipuna, unettomuutena, hengenahdistuksena tai muina fyysisinä tuntemuksina. Myös tunteet saattavat vaihdella voimakkaasti.

Epätoivo

Surijan on vaikea keskittyä mihinkään, koska kuollut on jatkuvasti mielessä. Hänestä saattaa tuntua, että hänen henkinen tasapainonsa

järkky. Suruun liittyviä voimakkaita tunteita on itse vaikea ymmärtää.
Syyllisyys

Surijalla voi olla syyllisyydentunteita sanomisistaan ja sanomatta jättämisistään. Tärkeää on keskustella jonkun läheisen ihmisen kanssa syyllisyydentunteista.

Viha

Surija saattaa olla vihainen kuolleelle siksi, että tämä on jättänyt hänet tai hän saattaa syyttää ympäristöä kuolemasta. Viha on usein pelottava tunne ja siitä on hyvä puhua jonkun kanssa.

Tyhjyyden tunne

Joskus tuntuu, että suru jähmettyy paikoilleen. Olo on masentunut ja elämä tuntuu tarkoituksettomalta. Erilaisiin toimintoihin osallistuminen saattaa tuoda helpotusta tyhjyyden kokemiseen.

Sopeutuminen

Surutyön päättyessä ihminen on toipunut läheisensä kuolemasta. Hän muistaa kuollutta lämmöllä ja haikeudella. Hän tietää, ettei koskaan unohda läheistään, mutta kaipaus ei enää tuota tuskaa.

Surujuhlan jälkeen lähimmät omaiset kokevat usein suuren tyhjyyden. Lukemattomat miksi-kysymykset täyttävät mielen. Olisi tarvetta keskustella kun tietäisi, kenen puoleen kääntyisi. Ota rohkeasti yhteyttä!

Surun läpikäyminen opettaa tärkeän totuuden elämästä. Elämään kuuluvat luopuminen ja ero. Raamatun opetuksen mukaan viisas ihminen muistaa elämän lyhyiden ja lähtöhetken. Hautaustoimitus auttaa lempeästi kohtaamaan oman pelottavan kuolemamme. Läheisen kuolemassa näemme oman osamme. Surussamme etsimme vastausta kysymykseen, miten lähdemme kerran iloisena tästä elämästä. Yksin Jumalan lupaukset synnyttävät tällaisen luottamuksen. Jeesus sanoo: " Minä olen ylösnousemus ja elämä".

Seurakunta palvelee:

(Suuntanumero tarvittaessa 06)

Kirkkoherranvirasto vaihde	8235 320
Telefax	8235 310
Taloustoimisto	8235 323
Telefax	8235 310
Sähköposti	perhon.seurakunta@evl.fi
Kirkkoherra Juha Karhulahti.....	8235 321
matkapuhelin	0500 361 174
Seurakuntapastori Lauri Huhtinen virasto	8235 322
matkapuhelin	050 413 0960
Diakonissa Tiina Karhulahti diakoniatoimisto.....	8235 326
matkapuhelin.....	040 732 4117
Taluspäällikkö Antti Tattari matkapuhelin	0400 590 664
Kanttori Arto Harju matkapuhelin	040 730 9441
sijainen Anniina Hertteli	040 7580 304
Seurakuntamestari Hannu Hiekka matkapuhelin	0400 518 290
sijainen Simo Hertteli.....	0400 366 004
Seurakuntatalon keittiö	8235 324
Seurakuntaemäntä Kaija Kuusjärvi matkapuhelin ...	0400 562 066
sijainen Raija Voutila matkapuhelin	040 828 2546
Kirkko	8631 323